

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 179/09-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. júna 2009 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 10 C 206/2008 z 3. februára 2009 a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 87/09 z 30. marca 2009, ako aj im predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júna 2009 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 10 C 206/2008 z 3. februára 2009 (ďalej len „uznesenie z 3. februára 2009“)

a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 87/09 z 30. marca 2009 (ďalej len „uznesenie z 30. marca 2009“) a im predchádzajúcim postupom.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 3. septembra 2008 okresnému súdu žalobu o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá bola zaevidovaná pod sp. zn. 10 C 206/2008. Uznesením okresného súdu z 3. februára 2009 nebolo sťažovateľovi priznané oslobodenie od zaplatenia súdnych poplatkov v tejto veci. Krajský súd na základe sťažovateľom podaného odvolania v predmetnej veci rozhodol uznesením z 30. marca 2009, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu z 3. februára 2009. Sťažovateľ následne 5. mája 2009 podal okresnému súdu proti uzneseniu krajského súdu z 30. marca 2009 dovolanie.

Vo svojej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že na okresnom súde podal dôvodnú žalobu, o ktorej zákonná sudkyňa *„odmieta konať a zvolila si šikanózný výkon súdnictva – vojnu o oslobodenie od súdnych poplatkov, hoci sťažovateľ je PROTOTYPOM na oslobodenie.*

I.B. Okresný súd flagrantne neoslobodil žalobcu od poplatkov, a Odvolací súd to ešte flagrantnejšie potvrdil, a to v rozpore so zákonom.

I.C. Sťažovateľ bol takto donútený podať dovolanie, ale žiaľ nemá peniaze na nákup advokáta a tak ďalšie konanie speje do zamietnutia – PROTIZÁKONNÉHO STAVU, keď súd marí čl. 46 Ústavy SR – právo na súdnu ochranu a čl. 47 Ústavy SR právo na právnu ochranu.“

Na základe uvedeného sťažovateľ požiadal, aby ústavný súd vydal rozhodnutie, v ktorom vysloví:

„II.A. Okresný súd Bratislava II a Krajský súd Bratislava v konaní 10 C/206/2008 a 6 Co/87/09 porušuje základne práva D. B. garantované čl. 6 ods. 1 a čl. 13 medzinárodného dohovoru.

II.B. Okresný súd Bratislava II a Krajský súd Bratislava sú povinní zaplatiť D. B. - každý sumu satisfakciu vo výške 10.000 Eur v lehote 15 dní od dňa doručenia Nálezu.

II.C. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší uznesenie Krajského súdu Bratislava 6 Co/87/2009-159 zo dňa 30. 03. 2009 a prikazuje oslobodiť D. B. od poplatkov bezodkladne.

II.D. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému sudu Bratislava II konať vo veci 10 C/206/2008 bez ďalších obštrukcií a porušovania zákonov.

II.E. Okresný súd Bratislava II je povinný zaplatiť trovy konania advokátovi a sťažovateľovi v lehote 15 dní.“

Sťažovateľ v sťažnosti taktiež požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, pretože „nemá prostriedky na nákup advokáta, je bez príjmov od mája 2006, je plne invalidný a nositeľom ŤZP, nemá možnosť zárobku a majetok má na príťaž“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru uznesením okresného súdu z 3. februára 2009 a uznesením krajského súdu z 30. marca 2009 a ich vydaniu predchádzajúcim postupom. K porušeniu uvedených práv sťažovateľa malo dôjsť tým, že súdy zúčastnené na rozhodovaní v jeho veci ho neoslobodili od platenia súdneho poplatku (uznesenie okresného súdu z 3. februára 2009 v spojení s uznesením krajského súdu z 30. marca 2009).

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 201 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa § 209a ods. 2 OSP len čo všetkým účastníkom uplynie lehota na podanie odvolania a vyjadrenia k odvolaniu, predloží súd vec bez zbytočného odkladu odvolaciemu súdu.

Podľa § 236 ods. 1 OSP dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Z uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že sťažovateľ mal proti uzneseniu okresného súdu z 3. februára 2009, ktorým bolo rozhodnuté o nepriznaní mu oslobodenia od platenia súdnych poplatkov, možnosť ako účinný prostriedok nápravy využiť odvolanie. Podstata sťažovateľových námietok spočíva v tom, že mu postupom okresného súdu a krajského súdu v predmetnom konaní bola odňatá možnosť konať pred súdom. Z uvedeného dôvodu mal sťažovateľ možnosť v záujme ochrany svojich v sťažnosti uvedených práv, ktorých porušenie namieta, podať dovolanie proti uzneseniu krajského súdu z 30. marca 2009.

Vzhľadom na princíp subsidiarity, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy), nie je vo vzťahu k predmetnému konaniu daná právomoc ústavného súdu.

Na základe už uvedených skutočností ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Nad rámec svojho odôvodnenia vo vzťahu k sťažovateľovmu tvrdeniu, že dovolanie ako opravný prostriedok síce vyčerpal, avšak vzhľadom na to, že nesplnil podmienku povinného právneho zastúpenia v dovolacom konaní, predpokladá jeho „zamietnutie“, ústavný súd poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 122/2007, 4 Cdo 123/2007 z 31. mája 2007 známe mu z jeho rozhodovacej činnosti (uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 238/07 z 27. septembra 2007). V uvedenom rozhodnutí najvyšší súd riešil obdobnú procesnú situáciu, keď preskúmaval dovolanie účastníkov konania, ktorí neboli zastúpení advokátom, a v rámci neho vyslovil: „Dovolatelia síce nie sú v konaní o tomto dovolaní zastúpení advokátom a ani sami nemajú právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 O. s. p.), povaha rozhodnutia, proti ktorému dovolanie smeruje však vylučuje, aby v posudzovanej veci bolo možné nedostatok podmienky povinného zastúpenia považovať za prekážku, ktorá by bránila vydaniu rozhodnutia, ktorým sa dovolacie konanie

končí. Za situácie, kedy predmetom dovolacieho konania je rozhodnutie, ktorým nebolo vyhovené žiadosti účastníka o ustanovenie zástupcu z radov advokátov (§ 30 O. s. p.), by trvanie na podmienke povinného zastúpenia viedlo k popretiu vlastného cieľa, ktorý účastník podaním žiadosti sledoval a k popretiu zmyslu dovolacieho konania, v ktorom má byť záver, že účastník právo na ustanovenie zástupcu nemá, iba skúmaný.“ Z uvedeného je teda zrejmé, že aj v procesnej situácii, v ktorej sa v predmetnom konaní nachádza sťažovateľ, možno dovolanie považovať za účinný prostriedok ochrany jeho práv, ktorý je povinný pred podaním sťažnosti ústavnému súdu vyčerpať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júna 2009